

batur, cum subito dissiluisse boiam mirata est, A ævo: *Benedicta gloria Domini de loco suo. Amen.* animoque usa virili eam humero imposuit, cum ea profugit, quam et continuo per maritum gratias agentem, sancto Laurentio, qui solvisset compedes, destinavit.

Venit etiam puer cum boia deductus a patre, quomodo et ipse solutus sit, et ad invocationem martyris in ipsius festo ereptus de inimicis, innotuit coram ipso. Unde et nobiscum populus dedit laudem Deo.

CAPUT VI.

Igitur a prima dedicatione hujus ecclesie ad secundam dedicationem anni supputantur 151, ab anno autem Dominicæ Incarnationis 1182. Denique x1 Kal. Aprilis divina suavis animadversione plagati, sed eodem nihilominus anno iv scilicet Nonas Novembris divina miseratione sanati. Hujus sanationis lætitiã, hoc est dedicationis solemnitate exemplo Salomonis vel Machabæorum per 8 egimus dies, atque, ut scriptum est, obtulimus holocausta precum et salutaria laudis in canticis spiritualibus et gratiarum actionibus tanquam in vasis musicorum diversis contentes Domino, quoniam bonus, quoniam in sæculum misericordia ejus (Psal. cxxxv). Dicit autem Jesus filius Sirach: *Glorificantes Dominum quantumcunque potueritis, supervalebit adhuc, et admirabilis magnificentia ejus; benedicentes Dominum exaltate illum, quantum potestis: major est enim in laude; exaltantes eum replemini virtute, ne laboretis, non enim pervenietis (Eccli. 1).*

Ergo quoniam reposita est corona capiti nostro, id est majori altari reddita est sua consecratio, nec pervenire possumus ad condignam laudem et gratiarum actionem, tu, o sancte Laurenti, proclue cum viginti quatuor senioribus de Apocalypsi ante sedentem in throno, et adora pro nobis viventem in sæcula sæculorum; mitte, inquam, tuorum coronam meritorum ante thronum, adjunctoque ad preces miræ charitatis summæ ad Deum gratiæ Stephano, quemadmodum in cælo, sic etiam in sepulcro tibi mirabiliter conjuncto, exora cum illo et impetra nobis servientibus hoc in loco tuo, quatenus digne possimus dicere omni sæculorum

EPILOGUS.

Æquum est præterea illius meminisse præcordialiter, illum adnotasse celebriter cujus maxime impensis, cujus præcipue cura necessariæ, quam excrpsi, plagæ sanitas est recuperata. Paterfamilias noster dominus abbas noster Everelinus quantum instar sancti Jacob luctatus sit cum Angelo, quantum precibus, lacrymis, atque, ut ita dicam, brachiis elemosynarum institerit Christo, pium fuerit memoratu. Sed bonarum sinceritas actionum adulationis non requirit fucum quandoquidem scriptum est: *Lux Dei est bene agentis vestigium (Eccli. 1)*. Tamen dici de ipso potest non temere, quod de supra dicto luctatore propheta dicit Osee: *In fortitudine sua directus est cum angelo et invaluit ad angelum et confortatus est, flevit et rogavit eum, in Bethel invenit eum, et ibi locutus est nobiscum (Ose. xii)*. In Bethel, inquam, quod domus Dei sonat, in domo scilicet orationis invenit magni consilii angelum, nempe qui et dicit: *Domus mea domus orationis vocabitur. Et ibi locutus est nobiscum misericordiam post judicium, ut Ecclesie mitteret Leodjensis angelum, id est episcopum*. Sacerdos enim angelus Domini exercituum est, qui nostrorum ureline peccatorum arefactæ ut hederam Jonæ, reformaret nobis novæ dedicationis viridem atque florentem statum. Circa cujus instaurationem Everelinum abbatem ita spectasses officiosum quasi Martham satagentem circa frequens Christi ministerium. Simon Oniæ filius, sacerdos magnus a Jesu filio Sirach prædicatur, quod in vita sua suffulserit domum, quod in diebus suis corroboraverit templum, quod in sua effulserit gente, quasi arcus inter nebulas gloriæ. Serio possunt hæc eadem ad nostrum derivari Everelinum, quandoquidem et lucerna super candelabrum posita omnibus, qui sunt in domo Dei, est conspicua, et in Evangelio legitur: *Unaquæque arbor ex fructu suo cognoscitur. Denique a primo abbate hujus Ecclesie abbas ipse est novenarius, quem novem esse ordinis angelorum consortem et cupimus, et oramus.*

REINERI MONACHI

BREVILOQUIUM DE INCENDIO ECCLESIE S. LAMBERTI LEODIENSIS.

(Ubi supra, col. 207.)

§ 1. Gravi et diutina detentus infirmitate distuli Dunc usque, fratres mei, satisfacere voluntati vestræ ac petitioni, scilicet ut perstringam breviter satanæ malignitatem, qua nos in commune, id est plerum et populum impetuit graviter et concussit.

D Circuitor terræ et perambulator insidiosus, cujus instabilitas et vagatio semper intendit, semper grassatur ad nocendum; ille, inquam, qui tam dolenter Job sanctum percussit, nec nostra equidem a percussione abstinuit, dum matrem nostram, vi-

delicet ecclesiam sancti Lamberti, nec non ad nihilum deducere per tantum, quod vidistis, incendium, machinatus est.

§ II. Anno ab Incarnatione Domini 1188, iv Kal. Maii, quo die S. Lamberti celebratur translatio, ad primam scilicet subsequente noctis vigiliam ignis a domo prorumpens cujusdam canonici, circumpositas domos, dein claustrum claustralesque officinas repente corripuit et absumpsit; nimiumque demonica exagitatione invalescentes flammæ tuo, sancte Lamberte, monasterio incubuere, et tecta quamvis convestita diligentissime plumbo, ambasque turres, nec non et palatium vetus cum Ecclesia sanctarum virginum, nonnullisque circum mansionibus ingenti conflagratione rinaque dejecere.

Heu quis non dolere, quis a gemitu et lacrymis abstinere potuit super tua eversione, o domus excellentis fabricæ! o nobilis atque illustris ecclesiæ clero, institutionibus, multisque insignibus gloriosa! Ecce divino qualiter percussa es judicio! ecce sonoritatis atque dulcedinis unicæ in terram campanæ decedentes confractæ sunt! marmora pavimenti spectabilia nullis jam esse usibus apta æsimantur; augustæ operositatis corona, quæ pendebat in medio, dum tumultuarie et raptim deponitur, imo et dejicitur, plurimum dissipata est; lectionarium auro et gemmis insigniter fabricatum pretiosis, exportatum est quidem, sed de ipsis sunt geminis perditæ præstantiores.

Denique quid memorem altare sanctæ Trinitatis,

A aliaque sanctorum altaria fuisse demolita incendioque violata? Adeo tunc invaluit Satan, adeo tunc invectus est in sanctuarium Dei nebulo iste gehennalis, ille osor sanctitatis. Principale tamen altare, quod est sanctæ Dei Genitricis, mansit intemeratum. Non enim potuit temerare flamma, quod tanta voluit conservare patrona. Nonne et ipsa suam mirabiliter conservavit ecclesiam parochialem. Instar Chaldaicæ fornacis, in quam olim tres pueros conjecerat tyrannus, horrenda [undique exundabant incendia, ex illa tamen ecclesia quasi refugientibus et torpentibus flammis.

§ III. At vero tua, beate Petre, domus intacta perstitit et illæsa; tua, o apostole, decentis structuræ basilica eodem incendio cum ecclesia parochiali sanctorum Clementis et Trudonis combusta est. Claustrum quoque cum officinis claustralibus ignis vorax absumpsit. Proh dolor! Propter peccata inhabitantium sic interdum sancta Dei disperduntur habitacula; propter indisciplinatorum offensas sic interdum divina destituuntur sanctuaria.

Sed tu, o piissima virgo Maria, tu exorabilis misericordiæ mater, vosque magnifici patroni, Petre et Lamberte, vos, inquam, piissimi pastores, a vestris gregibus omnes Satanæ incursiones propellite, et domos vestras, id est ecclesias vestris dicatar meritis, orate, ut ille Dominus, ille sanctus reformet in melius, et protegat in æternum, cujus domum, ut ait Psalmista, *debet sanctitudo in longitudinem dierum* (Psal. xcii). Amen.

REINERI MONACHI LACRYMARUM LIBELLI TRES.

(D. Bern. Pezrus, *ibid.* col. 211, ex ms. S. Laur. Leod.)

LIBELLUS PRIMUS.

CAPUT PRIMUM.

Sunt justi atque sapientes, ait Ecclesiastes, et operarum in manu Dei, et tamen nescit homo utrum amore an odio dignus sit; sed omnia in futurum servantur incerta (Eccle. ix). Propterea, o philochriste, qui, exemplo prædicabilis Magdalensæ plagas manuum, lateris, et pedum Jesu Nazareni crucifixi toties lacrymis lavisti, capillis tersisti, et quasi de alabastro spiritus contribulati profusum superinunxisti odoriferum nardi liquorem: propterea, inquam, o amator Christi, cum quo mihi familiariter frequens de hujusmodi sermo est, *timor et tremor venerunt super me et contexerunt me tenebræ* (Psal.

C LIV). Ignoro etenim quando vel quomodo moriturus sim, licet noverim omnino me moriturum,

Nec sine lacrymis et dolore magno atque gemitu recordari aut dicere possum, quod quidam e fratribus nostris aliquoties inopina et subita sunt a nobis morte subtracti; et domestici quam extranei casus visi quam auditi nos debeant terrores penetrabilius admonere. Probabiliter quidem scriptum est: *Justus qua morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit* (Sap. iv); tamen præoccupare faciem Domini in confessione et poenitentia, oleo ungi sancto, eucharistia participari ut piissimum, sic et tutissimum est. Quis vero animæ, quis edicat corporis